

Jerusalembrevet

SWEDISH CHRISTIAN STUDY CENTRE (SCSC)
NYHETSREVE 3/2019 • OKTOBER-DECEMBER
WWW.BILDA.NU/SCSC

Foto: Cecilia Hjorth Atterfall

En grupp svenska politiker konstaterade efter sin studieresa att de inte mött något hat mot andra. Det är politiken det är fel på, inte medmänniskan.

Vad ska vi tala på för språk?

IBLAND FÅR JAG FRÅGAN om jag ska lära mig hebreiska nu när jag bor i Jerusalem. Nej, och inte arabiska heller, svarar jag och får en förvånad blick till svar. Ja, de flesta kristna som vi samarbetar med talar ju arabiska säger jag, och förvåningen blir inte mindre. Jag önskar att jag vore språkmänniska – jag har fullt upp med att klara mig på engelska. Tänk att kunna många språk, att göra sig förstådd och förstå. Men det svåraste kanske är att lära sig att höra det som sägs utan ord, läsa mellan raderna, det som är underförstått.

När jag står på vårt studiecenter och tittar ut mot Jaffaporten gör sig detta påmint igen. På arabiska heter porten Bab al Khalil, porten mot Hebron. Samma port, två olika namn och två olika riktningar. Vad väljer jag att använda för språk? Betyder det också något för vilken riktning jag väljer, vad jag har för mål?

Det var parlamentsval i Israel tidigare i höst, det andra på ett halvår. När detta skrivs vet vi inte om man lyckas forma en ny regering eller om det blir ett tredje val. Någon klar riktning är svårt att se. I vissa lägen är tonen hård. Men hur låter det hos oss? I Sverige hade vi också val för ett år sedan och retoriken var allt annat än mild och vänlig. För några dagar sedan kom det upp en amerikansk man till centret. Han och hans fru, som hade svenska rötter, hade talat om att åka till Sverige. Men de vågade inte. De hade hört att det var så hemskt i Sverige. Och så målade de upp en bild av ett land

där inga kvinnor vågar gå ut av rädsla för att bli våldtagna, alla tvingas bära slöja, skjutningar och rån är vardagsmat överallt, inga poliser vågar sig ut. Är det så vi beskriver och talar om vårt land? Jag känner inte alls igen mig - jag som är så tacksam över det jag har när jag kommer hem. Här tror jag att våra politiker har ett stort ansvar hur de talar om och beskriver situationen. Visst finns det problem – men Sverige är ju knappast en nation i fritt fall.

I Sverige undrar en del hur jag vågar bo i Jerusalem med självmordsattacker och raketbeskjutningar. Och så målas en folkgrupp ut som terrorister. Inte heller i detta känner jag igen mig i. Precis som hemma finns det problem också här. De är många och svårlösta. Men när en studiegrupp med svenska kvinnliga politiker åkte hem för några veckor sedan konstaterade de att de inte mött något hat mot andra i de samtal de haft med människor här. Det är systemet och den politiska situationen som är problemet, inte medmänniskan.

Våra vänner på Svenska Teologiska Institutet har en kurs som heter "Tala väl om varandra". Det behöver vi nog tänka lite oftare på. Inte för att försöka dölja meningsskiljaktigheter eller system som är fel. Kom hit! Se, lyssna och lär! Och tala ett språk som vi förstår och blir förstådda på!

Lars-Inge Claesson
Direktor

Jerusalembrevet är ett nyhetsbrev från Bildas studiecenter i Jerusalem där vi berättar om verksamheten och kort kommenterar aktualiteter i det heliga landet. Vill du ha kommande nyhetsbrev kan du sända din e-postadress till scsc@bilda.nu

Peter Eriksson hos SCSC

Bistandsminister Peter Eriksson besökte Israel och Palestina i mitten av oktober, liksom Libanon och Jordanien.

I Palestina mötte han premiärminister Mohammad Shtayyeh, organisationer inom civilsamhället, och FN:s humanitära organ. Samtalen kommer utgöra en del i förberedelserna för en ny bistandsstrategi för Palestina. I Israel besökte ministern det så kallade "Förintelsemuséet" Yad Vashem och träffade israeliska organisationer.

När Peter Eriksson var i Jerusalem besökte han Bildas studiecenter där det svenska generalkonsulatet ordnade med en informell middag.

FN-rapport om husrivningar

FN:s organ för koordinering av humanitära insatser, OCHA, rapporterar i september att antalet palestinska hem på Västbanken som har förstörts av israeliska myndigheter har ökat.

Uppgifterna gäller det som kallas Område C på Västbanken, som står israelisk kontroll och utgör 60 procent av västbanken.

I slutet av september hade 550 personer förlorat sina hem, vilket är en högre siffra än under hela 2018.

Även inom det område där den palestinska myndigheten har full kontroll, Område A, har ett stort antal husrivningar genomförts av Israel under de senaste månaderna.

Foto: Folkets Bio

Filmen Tornet visades på Jaffa Gate Film Club.

Filmklubb i Jerusalem

Tillsammans med Svenska kyrkans representation i Jerusalem har Bildas studiecenter startat en filmklubb: Jaffa Gate Film Club.

Från oktober till maj kommer man vid fem tillfällen visa lokala eller internationella filmer som på ett eller annat sätt har med Israel, Palestina och övriga Mellanöstern att göra.

Vid den första filmkvällen visades filmen Tornet, av Mats Grorud, som för en tid sedan också gick på de svenska biograferna.

Filmen är en animerad långfilm om palestinska flyktingar i Libanon.

Foto: Cecilia Hjorth Attefall

En grupp politiker från olika partier i Jönköping reste tillsammans till Israel och Palestina och mötte en rad frågor de känner igen. Här vid ett besök på Neve Shalom.

Gemensam resa för politiker från olika partier

– Många av de frågeställningar vi har mött är högst aktuella i vår politiska vardag här hemma.

Det säger Cecilia Hjorth Attefall och Ingalill Dahlgren Nyberg som nyligen deltagit i en studieresa till Israel och Palestina.

Partipolitiskt befinner de sig i olika läger. Cecilia Hjorth Attefall är kristdemokrat. Ingalill Dahlgren Nyberg är socialdemokrat. Båda har politiska uppdrag i Jönköpings kommun. Det hindrar naturligtvis inte att de möts i olika sammanhang, bland annat inom Bilda där Cecilia sitter i styrelsen för Bilda Sydöst och Ingalill är resepedagog för studieresor till Israel och Palestina.

Både Cecilia och Ingalill hade under en tid gått med tankar på att det vore roligt att arrangera en studieresa för kvinnor som är engagerade i samhälle och politik.

– Det var Lars-Inge Claesson, direktor på studiecentret i Jerusalem, som insåg att vi båda gick med de här tankarna och som förde oss samman, berättar Cecilia.

Tillsammans med studiecentret i Jerusalem satte de samman ett reseprogram under temat "Tro och tradition – där borta och här hemma". Totalt blev de tio deltagare från fem olika politiska partier, några från de styrande partierna i kommunen, andra från oppositionen.

Under en dryg vecka i september reste de i Israel och Palestina, mötte israeliska och palestinska kvinnor, såväl judar, kristna som muslimer och tog del av deras olika berättelser och perspektiv.

Minnen tillsammans

Men de mötte också varandra i samtal och reflektioner, vilka allt eftersom dagarna gick blev alltmer ärliga och personliga.

– Vi kände inte varandra sedan tidigare och under de första dagarna var nog alla lite försiktiga. Vi kommer från olika miljöer och politiska perspektiv, och några var religiöst aktiva och andra inte, konstaterar Cecilia. Men just därför blev också samtalen allt eftersom så berikande.

Hon berömmar det upplägg som Ingalill förberett för samtal och reflektioner, där man för varje dag utgick från ett specifikt ord, som Tro, Frihet, Kärlek etc, och där man reflekterade över hur man under dagen mött och observerat företeelser som kunde kopplas samman med de orden.

– Det är just däri skönheten med folkbildningen finns, att mötas i ett "rum" där alla kan känna sig trygga och där man får provtänka och bryta sina egna perspektiv med andra, fortsätter Cecilia.

Ingalill är övertygad om att de gemensamma upplevelserna man gjort under resan kommer att påverka hur man

möts och hur man bemöter varandra i framtiden.

– Vi har minnen tillsammans som kommer att påverka klimatet mellan oss.

På frågan vad som gör en resa till just Jerusalem, till Israel och Palestina, så speciell har de båda lätt att hitta motiv. Konflikten, med sina många politiska och religiösa dimensioner, och människors ansträngningar till samexistens trots allt, är naturligtvis ett. Besöken vid och mötet med människor på heliga platser, är en annan.

Var det då några möten som de som grupp blev särskild berörda av? Snabbt nämner Cecilia och Ingallil först två israeliska kvinnor, som lever i helt olika sammanhang och med olika perspektiv. Det var mötet med en kvinna i en israelisk bosättning på Västbanken, som delade sina erfarenheter och oro som mor, och professorn i juridik vid Hebrew University, Daphna Golan, som talade om de djupa kunskapsklyftorna som finns mellan israeliska och palestinska studenter. Okunskapen är enorm. Man vet helt enkelt inte hur ”de andra” lever, hade professor Golan förklarat.

Foto: Cecilia Hjorth-Atterfall

Resepedagog Ingallil Dahlgren Nyberg i gott samarbete med chauffören Ali Amireh.

Ingallil förklarar:

– Hit har människor kommit genom historien, hit kommer människor idag, och kommer fortsätta att komma i framtiden, för att möta andra människor, och för att söka det som är heligt. Det utmanar var och en av oss, oavsett om jag ser mig som troende eller inte, att reflektera över vad som är heligt för mig.

Flera programpunkter och möten relaterade till frågor som är politiskt relevanta i en kommun som Jönköping. Mångfalden av etniska och religiösa grupper är en. Religionens plats i samhället en annan. Frågor kring islamofobi och antisemitism ytterligare en.

– Vi har fler och fler ortodoxa kyrkor och församlingar här i Jönköping, konstaterar Cecilia. Att möta människor från samma kyrkliga traditioner, men i Jerusalem, som kan ses som alla kyrkors moder, var oerhört berikande.

Besöken i palestinska flyktingläger lägger gjorde också djupa intryck. Det blir ett alldeles speciellt möte när man som kvinna möter en annan kvinna, när man som mor möter en annan mor, även om omständigheterna man lever under ser väldigt olika ut, konstaterar Cecilia och Ingallil.

Gruppen som reste tillsammans har fortsatt kontakt med varandra. Det finns funderingar på att starta en bokcirkel tillsammans. Efter studieresan finns en kunskapsörst att få lära sig mer om de många skiftande och ofta komplexa sammanhang man under en kort studieresa kommit i kontakt med.

Cecilia och Ingallil är övertygade om att den här typen av tvärpolitiska studieresor har ett stort värde. Och att Jerusalem är ett unikt resmål för en studieresa om religion och samhälle.

Magnus Stenberg

Rockmusiker och ekumeniska kvinnor

Bilda genomför i år ca 25 studieresor till Israel och Palestina. Under hösten har resor gjorts med Mariannelunds respektive Härnösands folkhögskolor och Härnösands stift. En temaresa följde i Lukas fotspår och en annan resegrupp har vandrat utmed Nativity Trail. Från Bilda Sydväst har två kyrkliga grupper besökt det Heliga landet, en ortodox grupp och en ekumenisk kvinnogrupp. Innan året är slut har en grupp gymnasister från Falun genomfört sin studieresa. Och så har vi genomfört musikfestivalen Dandanat i år igen. Mer om Dandanat på nästa sida.

Plockat i bokhyllan

Smått och stort, brett och udda

I ”Bokhyllan” finns naturligtvis också en rad intressanta tidskrifter. Här presenterar vi ett par som helt eller delvis finns tillgängliga på internet.

Cornerstone

Tidskriften Cornerstone ges ut av den kristna organisationen Sabeel. Den finns både som tryckt tidning och på internet. I det senaste numret finns bland annat en artikel om den kristna kyrkans närvaro i Gaza. Man uppskattar att det finns omkring 1000 kristna personer i Gaza, med en befolkning på två miljoner. Men även om antalet är litet är den kristna närvaron tydlig, bland annat med fem skolor, ett sjukhus och en rad mindre kliniker. Under senare år har verksamheterna utvidgats, enligt artikeln. ”Detta är inte något tecken på en döende grupp människor som väntar på att få lämna Gaza, utan snarare en levande gemenskap som ser sig som en integrerad del av samhället i Gaza, ivriga att bidra till det gemensamma goda”, skriver Sami-El Yousef, verksam inom Katolska kyrkan i Jerusalem.

Adress:

<https://sabeel.org/category/cornerstone/>

Judisk krönika

Judisk krönika grundades 1932 och är en av Sveriges äldsta kulturtidskrifter. Tidskriften kommer ut tre gånger per år och är prenumererad, men delar av materialet finns också tillgängligt på internet. I nr 3-2019 skriver Ricki Neuman i en ledarkrönika om oroande tecken på att judar och judiskt liv trängs undan i dagens Europa. Å andra sidan finns mycket att glädja sig åt. ”Idag blommar det judiska livet i Stockholm, med Bajit på Nybrogatan, med föreningen Judisk Kultur i Konstakademin och med det återinvigda judiska museet i Gamla stan. Judiska delegationer från utlandet kommer hit för att lära sig hur man gör.”

Adress: <https://judiskkrönika.se>

Rapp och rock på Krubbans torg

På torget utanför Födelsekyrkan i Betlehem hölls tidigare i höst en unik konsert. Svenska och palestinska musiker spelade tillsammans, och människor strömmade till.

Magiskt! Oförglömligt! Ett minne att bevara!

Uttrycken var starka och orden känsllosamma när deltagarna i musikfestivalen Dandanat klev ner från scenen på Krubbans torg i Bethlehem. Att få möjlighet att framföra sin egen musik på denna religiöst och historiskt så speciella plats upplevde alla som något unikt.

I år genomfördes Dandanat för 14:e gången. Men det var första gången som man i samarbete med kommunen i Betlehem kunde genomföra en konsert på Krubbans torg. Och människor strömmade till, för att höra rock från Gävle, hiphop från Jönköping och melodiös pop från samma stad. Här fanns också deltagare från Betlehem, Jerusalem och Nasararet.

Under tre dagar deltog musikerna i workshops där man mötte varandra. Vid de tre konserterna framförde man både sin egen musik och det som skapats tillsammans.

Text: *Magnus Stenberg*

Foto: *Simon Söderberg*

Dandanat är ett gemensamt projekt för Studieförbundet Bilda och kulturorganisationen Diyar i Betlehem.

En konsert på Krubbans torg i Betlehem blev för många höjdpunkten i årets Dandanat-festival.

Gruppen Spring City från Jönköping framträdde med egen musik vid en konsert i Beit Sahour. De övriga svenska grupperna var Skongsfönk från Jönköping och Greybeards från Gävle.

Mötet mellan svenska och palestinska musiker är kärnan i Dandanat, där man arbetar tillsammans i workshops.